

Kärrgröe i Norrland?

Christer Hedlund
Bodens Gk.

Sammanfattning

I mitt projektarbete har jag skrivit om våra försök att så greener med Kärrgröe. Jag har sökt svar på ett antal frågeställningar som jag tycker är viktiga för framtida ändringar vad gäller gräsval på Boden golfklubbs greener.

Är detta ett gräs för oss, ett gräs som kan hjälpa oss i strävan att få greenerna att överleva vintern i långt längre utsträckning än vad vi har idag. De frågeställningarna jag sökt i detta arbete tycker jag mig fått svar på. Slutsatserna i mitt projektarbete visade att Kärrgröe absolut är ett gräs för norrland.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Innehållsförteckning	3
Förord	4
Inledning	5
1. Etablering	6
1.1 Överlevnad våren 2005	6
1.2 Överlevnad våren 2006	7
1.3 Höjdtillväxt Kärrgröe vs Vitgröe	8
1.4 Slitage	8
1.5 Bollrull	9
Slutsatser	10

Förord

När HGU- kursen startade hösten 2004, fick vi till uppgift att göra ett projektarbete som skulle presenteras för klassen i slutet av denna utbildning. Eftersom vi redan startat ett projekt på våran klubb föll det sig naturligt att skriva om det. Ett projekt som går ut på att försöka så in Kärrgröe i en nyanlagd green ute på träningsområdet. Frågeställningarna nedan skall jag försöka besvara och analysera samt utvärdera i detta arbete.

Kärrgröe i Norrland? Är det ett gräs för Norrland? Klarar det vintern, tål det slitaget, skall man så det "rent" eller ihop med Vitgröe? Det finns många frågor att finna svar till. En av dem viktigaste frågorna för mig är om detta gräs ger oss en känsla av att man spelar golf på betydligt sydligare breddgrader än Boden. Min förhoppning var att vi med detta gräs vare sig det är i blandning med vitgröe eller rent skulle klara av att skapa en puttyta som ger en helt annan bollrull och känsla än den vi är van vid i norrland.

Inledning

Hösten 2003 startade vi med att bygga om vårt träningsområde på klubben, i detta bygge ingick även att bygga en chippinggreen. Greenen byggde vi på våren 2004, själva greenen är en ganska enkel historia av sand och mull, med bevattning dock. När vi skulle så denna green så bestämde vi oss för att testa en ny grässort, valet föll på Kärrgröe! Varför valde vi då detta gräs kan man ju undra? Vid den här tiden körde vi en blandning av Vitgröe, Trampgröe och viss procent av krypven. Denna blandning funkade ganska ok, dock upplevde vi Trampgröen som väldigt aggressiv vilket medförde att greenerna fick ett ganska flammigt utseende samt att man under högsäsong egentligen borde ha klippt greenerna 2ggr/dag.

Valet av Kärrgröen som förhoppningsvis skall ge oss ett gräs som inte är lika aggressivt som Trampgröen, ett gräs som är betydligt finbladigare, som är skuggtolerant. Ett gräs som enligt uppgift skall vara ett rätt tåligt gräs vad gäller sjukdomar och vara vinterhärdigt. Just detta fick oss att hoppas på att detta skulle kunna tvätta bort lite av den stämpeln som vi norrlänningar så ofta får höra – att i norrland har dem så tröga greener! Här såg vi en möjlighet att med Kärrgröens finbladighet kunna skapa greener till våra golfare, som ger betydligt snabbare bollrull. Ute på banan provade vi redan säsongen 2003 att så in Kärrgröen (en del av puttinggreen, tror jag bestämt det var). Resultatet var väldigt gott. Det var här som iden föddes, att i större utsträckning testa den som greengräs då vi såg dess finbladighet.

För att få en så rättvis utvärdering som möjligt av Kärrgröen beslutade vi att den nya chippinggreenen skulle sås in med tre (3) olika sorter av Kärrgröe. Valet föll till 1 sort från Weibulls: Bartriv. Samt två (2) från Skånefrö: Darkhorse och Pulsar. Greenen fick ligga till sig under större delen av sommaren -04. I början av september tog så själva arbetet med sådden vid. Eftersom Kärrgröe är ett flerårigt gräs så har våran inställning alltid varit att ingen översådd skulle förekomma dvs. på våren skulle vi endast vertikalskära igång greenen. En av de viktigare aspekterna är just att hitta ett gräs som funkar utan en massa såddarbeten under våren. Det är ju väldigt vanligt att vi i norr lätt skyller på att inget annat gräs än Vitgröe fungerar i Norrland. Kanske är det så att det är helt fel! Det kan ju vara så ,att det är vi som inte sköter det rätt?

1. Etablering

Etableringen av gräset på chippinggreen gick relativt fort med tanke på att såarbetet startade på sensommaren (mitten av sep.).

18 dagar ef. Sådd

21 dagar ef. sådd

Efter arton (18) dagar var etableringen riktigt god på Darkhorse och Pulsar. Weibulls Bartriv däremot lät vänta på sig! Bartriv var även sämre (när den nu kom!) vad gäller tätheten. Ytterliggare en skillnad på dessa tre (3) var färgen. Pulsar visade upp en väldigt mörk grönfärg medans Bartriv var den blekaste av dem. Bartrivens betydligt segare igångsättning fick oss att fundera på en hjälpsådd, men eftersom denna green ej var ämnad att tas i bruk förrän våren -05 så höll vi oss till ursprungsplanen att ej stödså.

1.1 Överlevnad

Våren 2005.

Tinade greenerna fram från att legat större delen av vintern under snö och is! 27 april genomfördes en första inspektion på denna green som var uppdelad i tre (3) fält; 1:a Bartriv, 2: a Darkhorse, 3: e Pulsar.

Bartriv.

Darkhorse

Pulsar.

Denna första vinter klarade Darkhorse och Pulsar med beröm godkänt, Bartriv däremot hade obefintlig procentsats överlevande gräs. Procentsatsen för det två övriga bedömdes vid detta tillfälle runt 70-75 %. I detta skede gjordes egentligen ingenting pga. det fortfarande fanns tjäle kvar i green. Tror att det är väldigt vanligt (?) att en del har för bråttom på våren med att lägga ut duken. Är det fortfarande tjäle i marken skall man inte lägga på duken. Tron om att man driver upp

marktempen är fel. Istället så isolerar man tjälen kvar i marken vilket medför att det tar längre tid att få upp marktempen.

Ganska precis en (1) månad senare (050523) var resultatet sorterna emellan det samma dvs. stort försprång till Pulsar och Darkhorse.

Bartriv

Darkhorse

Pulsar

Vid den här tidpunkten var vi tvungna att så om Bartriv! För att överhuvudtaget se skymten av något gräs på 1: a fältet.

Vi skulle ju faktiskt använda denna green till chipp/putt träning så det var av största vikt att snabbt få igång greenen. Sådd av Bartriv genomfördes, en mulldress utfördes och duk lades ut. Resultatet lät inte vänta på sig, greenen kunde öppnas och användas av våra golfare. Under säsongen så sköttes greenen på samma sätt som övriga greener på våran anläggning. Greenen höll en väldigt god kvalité säsongen igenom.

1.2 Våren 2006.

Var ett bättre år sett till procentsatsen överlevande gräs, framförallt ute på banan. På chippinggreen var det i stort samma resultat som året innan. Greenerna ute på banan tog mycket stryk under vintern 04/05. Betydligt mer än vad våran Kärrgröe green gjorde. Orsaken till det tror jag beror på att chippinggreen var nyanlagd, och inte brukad efter det att den blev insådd hösten 04. Inget spel och framförallt ingen kompaktering av varken maskiner eller golfare som stört markprofilen.

De skador som vi kunde konstatera våren - 06 var fotspår från golfare och klövspår från älgar!! Som gått på greenen vid frost. Den största skillnaden mellan dessa två vintrar, är att vi våren 2006 var besudlade av stora snömögelangrepp på våran bana. Främst på foregreens! Att chippinggreenen var angripen av snömögel kan bero på saknaden av ett ordentligt fungerande mikroliv pga. greenens ålder. Denna green var hårdare angripen av snömöglet än banans övriga greener. Denna vår höll vi oss till våran ursprungsplan dvs. ingen stödsådd! Endast vertikalskärning, gödning och dukpåläggning. Efter 2-3 veckor under duk öppnades greenen.

1.3 Höjdtillväxt Kärrgröe VS Vitgröe.

Ute på våra ordinarie greener har vi sedan våren – 03, kört en blandning av 70 % vitgröe ihop med 30 % Kärrgröe (Darkhorse) detta på 16 greener. På green 14, 15 har vi sått rent med Kärrgröe. När man tittar på höjdtillväxten på blandgreenerna så ser man en tydlig skillnad på gröerna. Vitgröen har en höjdtillväxt som är den dubbla jämfört med Kärrgröen.

Dess blad är väldigt mycket grövre. Just den snabba höjdtillväxten ger oss en yta att jobba med, när Kärrgröen som är lite segare i sin vårstart tar fart och etablerar sig, så bildar de en fin mix ihop och ger en väldigt bra green.

1.4 Slitage

Slitaget är något vi studerat. Det vi upptäckt är att Kärrgröen, verkar känslig mot lägre klipphöjder under en längre tid. Jag pratar klipphöjder runt 4mm. Det är framförallt vid ärevarvklippning som skador uppstår. Detta problem löste vi med att höja klipphöjden och dressa upp ytan istället. Sen är det så, jag finner ingen anledning att klippa lägre än 4,5 mm då Kärrgröens finbladighet ger en betydligt snabbare yta att putta på. Ett sätt att komma åt problemet med ärevarvet kan vara att singelklippa ärevarvet. Om nu resurserna på klubben finns?

1.5 Bollrull.

Som jag tidigare nämnt så är bollrullen en av dem viktigare frågorna. Just att skapa en känsla hos våra golfare som om dem befinner sig på betydligt sydligare breddgrader än Boden.

Med Kärrgröen i mix med Vitgröen tycker jag mig funnit den känslan! En väldressad Kärrgröe/Vitgröe green på en klipphöjd av 4.5 mm, är en betydligt snabbare green än Vitgröe green på 3,7mm. Vill påstå att detta är den närmaste vengräskänslan man kan komma utan att så vengräs!

Slutsatser

Kärrgröe i Norrland? – Ja, definitivt. På Bodens Gk kommer vi att fortsätta att så in Kärrgröe i greenerna. Vi kommer att så i blandning med Vitgröe till ca: 50 %.

Anledningen till att vi inte sår rent av Kärrgröe, beror på att vi upplever den som seg i sin start på våren! Vitgröen är väldigt snabb i sin start vilket gör att man snabbt skapar en yta som kan börja klippas, som i sin tur ger golfarna en green att spela på. När så sedan Kärrgröen vuxit till sig, skapar denna blandning en väldigt fin puttyta. En blandning som inte skapar en massa kolonier ihop! En blandning som ger en snabb bollrull trots klipphöjder på 4.5mm. Målet att skapa en känsla av att befinna sig på sydligare breddgrader har även den uppnåtts med denna blandning.

Överlevnaden på detta gräs har varit till belåtenhet, våran grundinställning att endast vertikalskära igång på våren har Kärrgröen klarat galant. Greenen tätar ihop alldeles förträffligt. Det som man får ha lite koll på vad gäller denna blandning är klipphöjden! Att man inte ligger på för låga klipphöjder under någon längre tid är sånt man får se upp med. Visst klarar den av att klippas på 4mm, men Kärrgröen verkar må som bäst runt 4.5mm. Många gånger tror jag att vi (och framför allt golfarna) stirrar sig blind på klipphöjder. Satsa mer tid, på att dressa greenerna är istället mitt förslag. På Bodens Gk, har vi som mål att försöka dressa en (1) gång i veckan. Det enda egentliga problem vi stött på under resans gång är känsligheten mot ärevarvsklippningen, vilket vi löste med redan nämnda höjningen av klipphöjden.

Så absolut, Kärrgröen har kommit till Norrland för att stanna! Åtminstone på Bodens Gk. För våran uppfattning är att denna blandning är den bästa för tillfället.